

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Územně správní působnost Policie České republiky

(Administrative Territorial Competency of the Police of the Czech Republic)

Student: Pavla Neumannová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Iveta Vrabková

Ostrava 2010

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Šumperku dne 7. 5. 2010

Pavla Neumannová

Obsah

1	ÚVOD.....	5
2	STÁTNÍ SPRÁVA NA ÚSEKU OCHRANY A BEZPEČNOSTI.....	6
2.1	CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY	6
2.1.1	<i>Státní správa</i>	8
2.1.2	<i>Státní správa vykonávána veřejnými sbory.....</i>	9
2.1.2.1	Ozbrojené síly	10
2.1.2.2	Celní správa České republiky	11
2.1.2.3	Vězeňská služba České republiky	13
2.1.2.4	Hasičský záchranný sbor České republiky	14
2.1.2.5	Zpravodajská služba České republiky	16
2.2	REFORMA VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	17
3	CHARAKTERISTIKA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	22
3.1	VÝVOJ A HISTORIE POLICEJNÍCH SLOŽEK	22
3.2	SOUČASNÁ PODOBA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY.....	23
3.2.1	<i>Etický kodex příslušníků Policie České republiky</i>	25
3.3	ORGÁNY POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	26
3.3.1	<i>Inspekce Ministerstva vnitra</i>	26
3.3.2	<i>Policejní prezidium</i>	27
3.3.3	<i>Útvary Policie České republiky s celorepublikovou působností.....</i>	28
3.3.4	<i>Útvary Policie České republiky s územně vymezenou působností.....</i>	29
3.3.5	<i>Europol</i>	29
3.3.6	<i>Interpol.....</i>	30
3.4	FINANCOVÁNÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	31
3.4.1	<i>Kancelář projektů a evropských fondů</i>	33
3.5	PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	34
4	VÝVOJ A ZMĚNY ÚZEMNÍ PŮSOBNOSTI POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY....	35

4.1	ZMĚNY V ORGANIZAČNÍ STRUKTUŘE KRAJSKÝCH ŘEDITELSTVÍ POLICIE OD 1. 1. 2010	39
4.2	REFORMA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAXI.....	42
5	ZÁVĚR.....	45
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
	SEZNAM ZKRATEK	
	SEZNAM OBRÁZKŮ	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM GRAFŮ	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 Úvod

Stěžejním cílem každé vyspělé demokratické společnosti je ochrana životů, zdraví a majetku svých občanů. K naplnění tohoto cíle stát vytváří právní systém a instituce státní správy, které dohlíží na dodržování zákonných norem a pravidel. V České republice naplňují tuto podstatu především orgány Policie České republiky ve spolupráci s ostatními institucemi veřejné správy.

Bakalářská práce se zabývá stále aktuálním tématem potřeby ochrany a bezpečnosti ve společnosti. Předmětem bakalářské práce je problematika územně správní působnosti Policie České republiky.

K základním cílům reformy Policie České republiky (dále policejní reforma), která probíhá v kontinuitě s reformou veřejné správy, je dosažení toho, že policejní správa co do územní struktury bude korespondovat s územním členěním státu. K dalším očekávaným efektům probíhající policejní reformy v oblasti změny územní působnosti Policie České republiky (dále jen PČR) patří rovněž zefektivnění systému řízení celé hierarchické struktury PČR.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat a zhodnotit naplnění cílů policejní reformy v oblasti změn územně správní působnosti PČR za období let 1990 – 2010 (stav k 1. 1. 2010).

K naplnění cíle bakalářské práce budou využity metody komparace územního členění státu a systému územní působnosti PČR v letech 1990 – 2010 (stav k 1. 1. 2010).

Bakalářská práce je členěna do pěti kapitol, přičemž tento úvod tvoří první kapitolu. Ve druhé kapitole se práce zaměřuje na vymezení státní správy na úseku ochrany a bezpečnosti. Blíže popisuje bezpečnostní složky, které státní správu na tomto úseku vykonávají. Třetí kapitola charakterizuje PČR v obecnějším pojetí. Ve čtvrté kapitole se práce zabývá vývojem a změnami u PČR vyvolané reformou policie, změnami v organizační struktuře a převedení reformy do praxe. Poslední kapitolou bakalářské práce je závěr, který se zabývá shrnutím policejní reformy a jejích změn.

2 Státní správa na úseku ochrany a bezpečnosti

2.1 Charakteristika veřejné správy

Veřejná správa náleží do státního mechanismu každého státu. Jednotlivé instituce ve veřejné správě spolu úzce spolupracují. Uzpůsobení organizace soustavy ve veřejné správě vyjadřuje politickou situaci konkrétního státu.

Veřejnou správou se rozumí správa veřejných záležitostí ve veřejném zájmu, které jsou realizovány jako projev výkonné moci ve státě. Subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení veřejnoprávních subjektů.

Realizaci veřejné správy zabezpečují orgány veřejné správy formou podzákonné a nařizovací činnosti. Orgány veřejné správy jako představitelé veřejné moci ve státě vystupují autoritativně a jejich oprávnění má nařizovací charakter. Jinými slovy řečeno instituce veřejné správy spravují veřejný zájem na základě zákona a jejím prostřednictvím se plní veřejné úkoly. Veřejnou správu můžeme členit na dvě pojetí. Jednak ji můžeme chápat ve funkčním (materiálním smyslu) a organizačním (formálním) vymezení.

Materiální pojetí veřejné správy je souhrn jednotlivých činností, které slouží k dosažení vytyčeného cíle. Při materiálním pojetí je důležitý obsah veřejné správy, jednotlivé úkoly a jejich povaha. Není rozhodující, kdo je vykonavatelem jednotlivých správních činností, jejichž prostřednictvím se činnost plní. Veřejná správa v tomto pojetí je souhrn všech správních činností, které souvisejí s veřejnou mocí na ústřední a místní úrovni.

Ve druhém **organizačním pojetí veřejné správy** je naopak rozhodující, kdo správní činnost vykonává. Veřejná správa je potom chápána jako soubor subjektů, které správní činnosti vykonávají ve specifických organizačních strukturách. Jedná se o instituce, které vykonávají veřejnou správu přímo (ministerstva, ostatní ústřední správní orgány, orgány obcí a krajů, veřejné ozbrojené sbory, veřejné neozbrojené sbory a další).¹

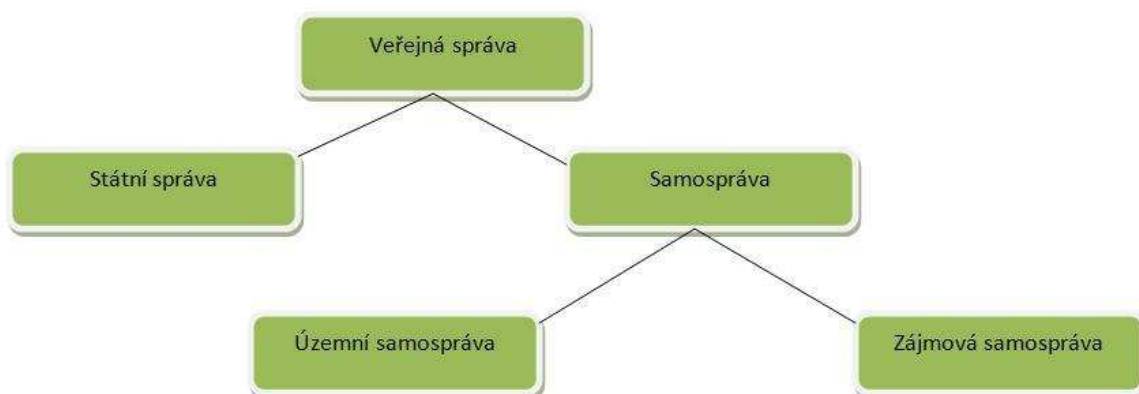
¹ HORZINKOVÁ E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 8 - 12.

Veřejná správa je také popisována jako jedna ze skupin činností, jimiž stát zasahuje určitým způsobem do právního života subjektů v občanské společnosti. Dále zajišťuje nebo organizuje zabezpečování potřeb občanů ve společnosti a řeší vnitřní potřeby.

Samotná organizace veřejné správy je cíleně vytvořený systém institucí se zákonem danými pravomocemi, které naplňují potřeby společnosti. Každá instituce veřejné správy realizuje úkoly, které spadají do její působnosti. Z organizačního hlediska je každý správní orgán relativně samostatnou organizační jednotkou systému veřejné správy, který se neustále vyvíjí v závislosti na potřebách společnosti.²

Veřejná správa se rozlišuje podle subjektů, které ji zabezpečují. Pokud je vykonavatelem stát jedná se o státní správu. Pokud je vykonavatelem územní nebo zájmová samospráva, hovoříme o veřejné samosprávě. Systém veřejné správy v České republice (dále jen ČR) znázorňuje Obr. 2. 1.

Obr. 2. 1 Systém veřejné správy České republiky

Zdroj: REKTOŘÍK, J., *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2007, s. 74. Vlastní zpracování.

Pro veřejnou správu ČR jsou významná kritéria:

- subjekt veřejné správy (stát, obce a kraje, jiné samosprávné celky a ostatní subjekty veřejného nebo soukromého práva);

² STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*. 2001, s. 6 - 10.

- působnost veřejné správy (označuje jejího vykonavatele z hlediska územního a věcného);
- pravomoc veřejné správy (oprávnění vydávat právní předpisy, správní akty, činit vrchnostenské úkony);
- postavení vykonavatelů v konkrétní organizační soustavě veřejné správy (určení vzájemných vztahů, které mohou být subordinační, koordinační nebo subsidiární).³

2.1.1 Státní správa

Státní správa je ta část veřejné správy, kterou vykonává stát svými orgány, případně orgány, na které byl její výkon z rozhodnutí státu přenesen. Státní správa zahrnuje ty oblasti veřejné správy, kde má stát zájem vykonávat zákony jednotně.

Rozhodující postavení mezi orgány ve veřejné správě mají státní orgány, protože realizují záměry hospodářské politiky státu, vztah státu k územní samosprávě aj. Systém státní správy lze z územního hlediska rozdělit na ústřední a územní (regionální). Na ústřední úrovni státní správu vykonává parlament, prezident, vláda, ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy (např. Český statistický úřad, Nejvyšší kontrolní úřad, Česká národní banka a další). Na územní úrovni se jedná o kraje (vyšší územní samosprávné celky) a obce (základní územní samosprávné celky). Dále se bakalářská práce bude zabývat jen státní správou, protože cíl bakalářské práce je zaměřen na instituci státní správy.

Státní správa je jedním ze základních druhů činnosti státu a plní funkce státu na základě a v mezích právních předpisů.⁴

Státní správa může být vykonávána přímo nebo nepřímo. Přímý vykonavatelé státní správy jsou orgány státu nebo správní úřady. Jedná se o vládu ČR, která představuje vrcholný orgán výkonné moci, ministerstva, správní úřady, veřejné ozbrojené sbory, prezidenta a nezávislé státní úřady, které vykonávají státní správu. Nepřímí vykonavatelé státní správy jsou obecní

³ HENDRYCH, D. *Správní právo. Obecná část*. 2009, s. 125 – 126.

⁴ HORZINKOVÁ, E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 12-13.

úřady, pověřené obecní úřady, obecní úřady s rozšířenou působností, krajské úřady, zvláštní orgány obcí a komise rad a obcí.⁵

2.1.2 Státní správa vykonávána veřejnými sbory

Veřejnými sbory, které vykonávají státní správu, se rozumí PČR (viz kapitola 3), ozbrojené síly, celní správa, vězeňská služba, hasičský záchranný sbor a zpravodajská služba.⁶ Soustavu státní správy vykonávané veřejnými sbory svými kompetencemi zajišťují jednotlivá ministerstva, protože tato správa pokrývá oblasti zájmu státu, do nichž stát zasahuje.⁷ Ozbrojené síly spadají do resortu Ministerstva obrany stejně jako vojenská policie a zpravodajská služba. Celní správa náleží Ministerstvu financí, PČR spolu s hasičským záchranným sborem spadá do kompetencí Ministerstva vnitra a vězeňskou službu ČR zajišťuje Ministerstvo spravedlnosti. Činnost těchto subjektů je upravena zvláštními zákony a jejich příslušníci jsou zpravidla ve služebním poměru, ze kterého vyplývá určité postavení. A to se týká jak práv – zvláštní platové podmínky, kariérní řád, výsluha, tak i povinností – mlčenlivost, služební kázeň aj. Specifické jsou i nároky na přijetí nebo omezení některých běžných práv občana jako je třeba příslušnost k politické straně, právo na sdružování, stávky, podnikání aj. Cílem těchto omezení je zajištění nestrannosti a dosažení profesionálního výkonu jednotlivých příslušníků.

V systému státní správy vykonávané veřejnými sbory má nejvýznamnější postavení PČR, protože má unierzální charakter činností. Armáda ČR, vojenské policie a vězeňské služba jsou oproti PČR speciální v tom, že jsou omezeny pouze na určitý okruh státní správy.⁸

⁵ HENDRYCH, D. *Správní právo. Obecná část*. 2009, s. 126 – 136.

⁶ HORZINKOVÁ, E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, 2008, s. 42.

⁷ KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejné správa*, 2009, s. 106-107.

⁸ FILÁK, A. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti II*. 2006, s. 68-69.

2.1.2.1 Ozbrojené síly

Obrana území při současné úrovni bezpečnosti jednomyslně patří k nejdůležitějším úkolům státu. Základ ozbrojených sil tvoří Armáda ČR, která v minulých letech prošla změnami. Byla ukončena povinná vojenská základní služba a armáda se stala plně profesionální, změnila se její organizační struktura a řízení i materiálně technická vybavenost. Tyto změny směřují k naplnění cílů reformy ozbrojených složek a to k vybudování malé, moderní, akceschopné a plně profesionální armády, která bude schopná plnit úkoly směřující k zajištění obrany státu.

Na základě zákona 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR je ústředním orgánem Armády ČR Ministerstvo obrany, které se jako orgán pro zabezpečování obrany podílí například na zpracování návrhů vojenské obranné politiky, připravuje koncepci operační přípravy státního území, koordinuje činnost ústředních orgánů a jiných správních orgánů, které jsou důležité pro obranu státu, vede evidenci občanů podléhajících branné povinnosti a evidenci věcných prostředků, které budou za branné povinnosti poskytnuty pro potřebu Armády ČR aj.⁹

V roce 2001 bylo rozhodnuto provést zásadní reformu ozbrojených sil ČR. Součástí této reformy bylo ustanovení plně profesionální Armády ČR. Pro naplňování nové strategie obrany státu je nezbytné, aby ozbrojené složky postupně a plánovaně dosahovaly požadované úrovně operačních schopností. Reforma ozbrojených sil je založena hlavně na změně dosavadních principů v sociální, ekonomické, řídicí a organizační oblasti. Profesionalizovaná armáda má mít 26 200 vojáků z povolání a 8 800 civilních zaměstnanců.¹⁰

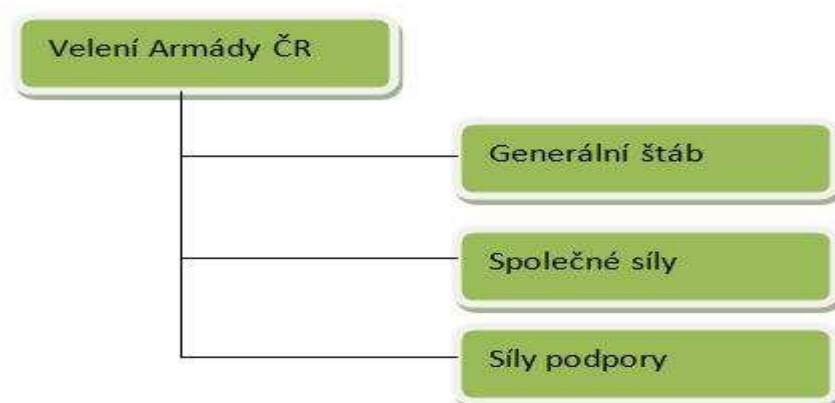
Krajská vojenská velitelství jsou vojenským správním úřadem vykonávajícím ve svém územním obvodu státní správu a současně plní úkoly obrany státu podle zvláštních právních předpisů, zejména zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování. Krajská vojenská velitelství jsou podřízena velitelství sil podpory se sídlem ve Staré Boleslavi.¹¹ Podrobnější organizační členění znázorňuje Obr. 2. 2.

⁹ § 16 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

¹⁰ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008. s. 589-592.

¹¹ Webové stránky Armády ČR dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/sily-podpory/kvv/krajska-vojenska-velitelstvi-118/>

Obr. 2. 2 Organizace Armády České republiky

Zdroj: webový portál Armády České republiky dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/sily-podpory/kvv/krajska-vojenska-velitelstvi-118/>. Vlastní zpracování.

Plánují a zabezpečují mobilizační přípravy a provádění mobilizace a tuto problematiku projednávají s územními orgány státní správy a samosprávy. Plánují a provádějí doplňování ozbrojených sil ČR a úhradu ztrát.

Provádějí nábor vojenského personálu do ozbrojených sil ČR v územním obvodu a administrativně zabezpečují procesy přijetí uchazečů do služebního poměru vojáka z povolání a přijetí uchazečů o studium ve vojenských školách.

V bezpečnostní radě kraje nebo krizovém štábu kraje zabezpečují úkoly plánování a nasazování sil a prostředků Armády ČR v součinnosti se složkami Integrovaného záchranného systému nebo k plnění úkolů PČR.

Při řešení krizových situací vytvářejí operační středisko pod operačním řízením rozvinutého Společného operačního centra Ministerstva obrany.

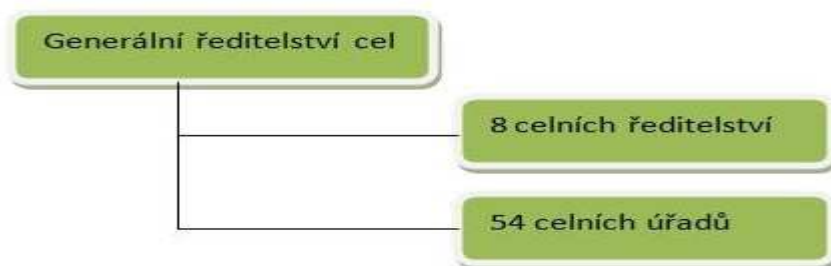
2.1.2.2 Celní správa České republiky

Ústředním orgánem bezpečnostního sboru celní správy je Ministerstvo financí, které je ústředním orgánem státní správy pro státní rozpočet republiky, státní závěrečný účet republiky, státní pokladnu ČR, finanční trhy s výjimkou dozoru nad kapitálovým trhem, daně,

poplatky, clo, finanční hospodaření, ochranu s hospodařením majetkem státu, privatizace majetku státu, loterie, penzijní fondy, věci pro pojišťovny a činnost zaměřenou proti legalizaci výnosů z trestné činnosti aj.¹²

V čele soustavy Celní správy ČR stojí Generálního ředitelství cel. Generální ředitelství cel se podílí a vytváří zákony v oblasti celnictví, vykonává kontrolu nad celními úřady a metodicky je řídí, vede centrální evidenci a kontrolovaného zboží apod. V čele Generálního ředitelství cel je generální ředitel, kterým může být pouze celník. Generálního ředitele na toto služební místo ustanovuje, řídí ho a ze služebního místa odvolává ministr financí. Generálního ředitele zastupuje zástupce generálního ředitele. Zástupcem generálního ředitele může být pouze celník. Zástupce generálního ředitele na toto služební místo ustanovuje a z něj odvolává ministr na návrh generálního ředitele. Dalším orgánem celní soustavy je celní ředitelství, v jehož čele stojí ředitel celního ředitelství. Celní ředitelství má ve věcech hospodaření s peněžními prostředky a jiným majetkem státu postavení vnitřní organizační jednotky Generálního ředitelství cel. Celní ředitelství řídí celní úřady ve svém územním obvodu, koordinuje kontrolní a asistenční činnost, zabezpečuje zkoumání laboratorních vzorků pro celní a daňové účely apod. V ČR existuje 8 celních ředitelství a to v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Olomouci, Ostravě, Plzni, Praze a Ústí nad Labem. Každé celní ředitelství má ve svém územním obvodu celní úřady viz Příloha 1. Nejnižším organizačním článkem celní soustavy je celní úřad, v jehož čele stojí ředitel celního úřadu. Schéma organizačního členění znázorňuje Obr. 2. 3.

Obr. 2. 3 Schéma Celní správy České republiky

Zdroj: webový portál Celní správy České republiky dostupný z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/default.aspx>. Vlastní zpracování.

¹² § 4 zákona č. 2/1969 Sb, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Celní úřad má ve věcech hospodaření s peněžními prostředky a jiným majetkem státu postavení vnitřní organizační jednotky Generálního ředitelství cel. Celní úřad zabezpečuje kontrolu a dohled, rozhoduje o zničení nebo znehodnocení zabavené věci, spolupracuje s obvodními odděleními PČR a to tak, že jednotlivé útvary policie zasílají na místě příslušné celní úřady nezaplacené pokuty, které celní úřad dále vymáhá.¹³

2.1.2.3 Vězeňská služba České republiky

Vězeňský systém je uspořádaný bezpečností celek, který je určen k zadržování pachatelů ve veřejném zájmu. Vězeňská služba ČR je organizační složkou státu, ústředním orgánem je Ministerstvo spravedlnosti ČR, které zabezpečuje státní správu na úseku vystavování posudků k úvěrovým a garančním dohodám, v nichž je smluvní stranou ČR, zajišťuje telekomunikační síť Vězeňské služby ČR, zastupuje ČR při vyřizování stížností na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, koordinuje provádění rozhodnutí příslušných mezinárodních orgánů.¹⁴

Vězeňskou službu tvoří vězeňská stráž, justiční stráž a správní služba, kdy správní služba jako jediná nemá postavení ozbrojeného sboru. Vězeňská stráž střeží a předvádí osoby ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody, střeží objekty vězeňské služby a v těchto místech také zajišťuje dodržování pořádku a kázně. Justiční stráž zajišťuje pořádek a bezpečnost v soudních budovách a v jiných místech, kde působí soudy a ministerstva. Spolu s vězeňskou stráží mají postavení ozbrojeného sboru. Spisová služba zabezpečuje organizační, ekonomickou, výchovnou a logistickou činnost.¹⁵

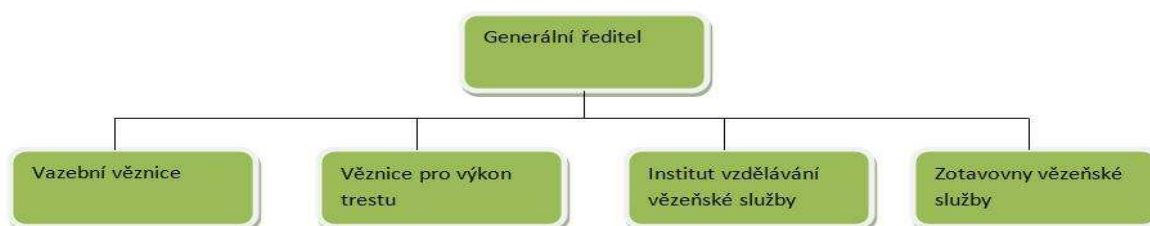
Základními organizačními články Vězeňské služby je generální ředitelství, vazební věznice, věznice a Institut vzdělávání Vězeňské služby znázorňující Obr. 2. 4.

¹³ § 3 - § 5 zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ § 11 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ JETMAR, M.; PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008, s. 555.

Obr. 2. 4 Schéma organizace Vězeňské služby České republiky

Zdroj: Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M., *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 2008, str. 555. Vlastní zpracování

Za činnost Vězeňské služby je odpovědný generální ředitel přímo ministru spravedlnosti. Za chod jednotlivých věznic a vazebních věznic jsou odpovědní jejich ředitelé. Věznice v ČR mají různý charakter. Jsou zde ženské a mužské věznice, věznice kde mají zdravotní zařízení určená k léčbě vážných onemocnění odsouzených. Dále jsou věznice rozděleny dle trestního zákona na 4 typy a to věznice s dohledem, dozorem, s ostrahou a se zvýšenou ostrahou.¹⁶

2.1.2.4 Hasičský záchranný sbor České republiky

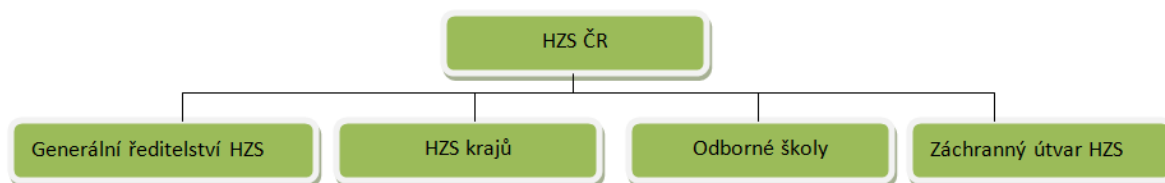
Mezi základní poslání hasičského záchranného sboru patří ochrana života a zdraví občanů a jejich majetku před požárem a poskytování pomoci při živelných katastrofách a odstraňování jejich následků.

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR) jako organizační jednotka státu je tvořen Generálním ředitelstvím HZS ČR, 14 hasičskými záchrannými sbory krajů, záchrannými útvary. V čele Generálního ředitelství stojí generální ředitel, kterého jmenuje ministr vnitra. Generální ředitelství zřizuje vzdělávací zařízení jako je Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku.¹⁷ Organizační schéma HZS ČR znázorňuje Obr. 2. 5.

¹⁶ REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2007, s. 89-94.

¹⁷ §2 zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Obr. 2. 5 Organizační schéma Hasičského záchranného sboru České republiky

Zdroj: Webový portál Hasičského záchranného sboru České republiky dostupný z: <http://www.hzscr.cz/>. Vlastní zpracování.

Ústředním orgánem hasičského záchranného sboru (i PČR) je Ministerstvo vnitra, které naplňuje státní správu pro vnitřní věci zejména pro veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu, jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu, evidenci obyvatel a rodná čísla, sdružovací a shromažďovací právo a povolování organizací s mezinárodním prvkem, zbraně a střelivo, požární ochranu, cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků, územní členění státu, státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla, telekomunikační síť PČR a metodicky usměrňuje šifrovou službu, spolupráci v rámci mezinárodní organizace Interpol.¹⁸

Mezi úkoly hasičského sboru patří zpracovávání koncepce ochrany kraje, vykonávání státního požárního dozoru, zjišťování příčin požáru a jejich zamezení, řešení správních deliktů na úseku požární ochrany.¹⁹

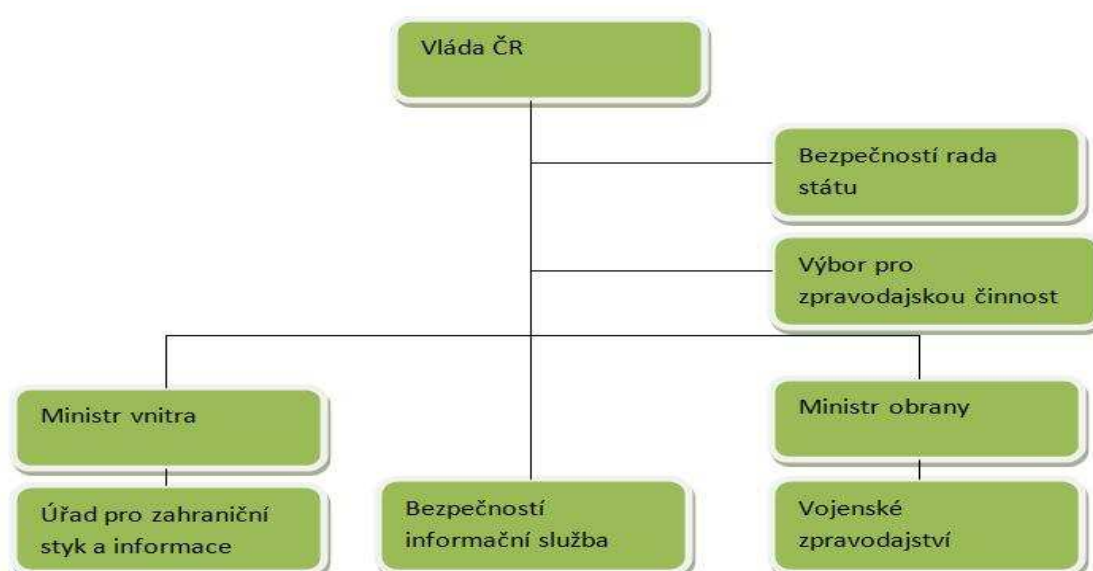
¹⁸ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ HORZINKOVÁ, E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008y s. 44.

2.1.2.5 Zpravodajská služba České republiky

Zpravodajské služby jsou bezpečnostní státní orgány pro získávání a shromažďování informací důležitých pro ochranu ústavního zřízení, důležitých ekonomických zájmů a bezpečnosti ČR.²⁰ Zpravodajské služby podléhají kontrole vlády ČR a Poslanecké sněmovny. O své činnosti podávají nejméně dvakrát ročně zprávu prezidentovi ČR a pro plnění úkolů mohou požádat o spolupráci instituce veřejné správy. V ČR jsou zpravodajské služby Bezpečnostní informační služby, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství. Organizační schéma blíže popisuje Obr. 2. 6.

Obr. 2. 6 Organizační schéma Zpravodajské služby České republiky

Zdroj: Webový portál Zpravodajské služby České republiky dostupné z: <http://www.uzsi.cz/cz/zpravodajsky-system-ceske-republiky.html>. Vlastní zpracování.

Bezpečnostní informační služba ČR je ozbrojená složka, která není podřízena žádnému správnímu orgánu. Ředitel Bezpečnostní informační služby je jmenován vládou ČR a je jí odpovědný za výkon své funkce. Ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace jmenuje ministr vnitra a při plnění úkolů mohou být na pomoc povoláni i příslušníci PČR. Vojenské zpravodajství je součástí Ministerstva obrany.²¹

²⁰ §2 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů

²¹ HORZINKOVÁ, E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008, s. 45.

2.2 Reforma ve veřejné správě

V řadě vyspělých zemí probíhá v posledních desetiletích reforma veřejné správy a územní samosprávy. Zaměřuje se na efektivní rozdělení kompetencí mezi jednotlivé instituce ve státní správě, zejména ve veřejném sektoru mezi státní správou a územní samosprávou, zlepšení účinnosti řízení, využívání nových metod z oblastí managementu, zlepšení občanské kontroly.²²

Charakteristickým rysem fungování státní správy je její spojení s politikou, protože se na chodu státní správy odráží politická situace dané země. Otázky fungování státní správy se mění v důsledku demografického vývoje, politické situace a s ní spojené demokracii, technologickým vývojem a ekonomickým rozvojem. Reforma je chápána jako nepřetržitý proces změn, které se přizpůsobují novým podmínkám.

Každá reforma má dvě stránky a to stránku politickou a odborně technickou. Politici řeší, co je v daném období nejlepší pro veřejný zájem a jakým směrem bude činnost státní správy zaměřena. Odborně technická stránka reformy naopak řeší, jak efektivně přizpůsobit a zajistit výkon správy celostátně, jaké prostředky budou vynaloženy a jaké technické vybavení bude potřeba k zajištění.²³

Po roce 1989 bylo v ČR nutné kompletně přebudovat systém moci a obnovit právo občanů na samosprávu. Na počátku 90. let 20. Století došlo ke zrušení okresních a krajských národních výborů, které souvisely s reformou veřejné správy a dosažení demokracie. Mezi hlavní problémy veřejné správy v ČR patřily v 90. letech:

- vysoká míra centralizace;
- stát měl ve srovnání s územní samosprávou větší kompetence;
- převaha malých obcí, kde stát nemůže ovlivnit neprofesionální řízení a nevhodné nakládání s finančními prostředky;
- nízká kvalifikace úředníků.

²² PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008, s. 99.

²³ KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa*. 2008, s. 308-310.

Mezi cíle reformy, které se v etapách snaží tyto problémy řešit patří:

- změny územního členění a to vytvoření vyšších územních samosprávných celků 13 krajů a hlavní město Praha;
- vytvoření zákonných a ekonomických předpokladů pro fungování územní samosprávy;
- vytvoření nové struktury státní správy;
- přesun pravomocí v rámci přenesené působnosti na obce a kraje;
- decentralizaci;
- začlenění regionální politiky do hospodářské politiky státu, nutno vytvořit 8 regionů soudružnosti;
- reformu nástrojů veřejných financí, která by mimo jiné měla obsahovat zvýšení efektivnosti vynakládání s veřejnými prostředky na všech úrovních veřejné správy;
- zvýšení finanční soběstačnosti krajů;
- zkvalitnění informačních systémů, zvyšování kvalifikace úředníků.²⁴

Reforma veřejné správy může být vnímána různorodě, někdo si pod ní představuje jen územně správní členění státu, nebo vytvoření územní samosprávy, lepší fungování státní správy. Reformou je míněna celková reorganizace systému, případně i zásadní změna ve veřejné správě i v její dílčí modernizace a zefektivňování. Obecně lze říci, že reforma veřejné správy v postkomunistických zemích, kam ČR patří, musí obsahovat celkovou strukturální přestavbu dříve centralizované státní správy na decentralizovanou spojenou s nutností změny kvalifikace i přístupu úředníků.²⁵

Podmínky, ve kterých byly nastíněny první reformní kroky veřejné správy v ČR po svržení komunistického režimu, byly ovlivněny tehdejší politickou a hospodářskou situací. Z hlediska státního zřízení byla ČR součástí federativního státu Československé socialistické republiky, což znamená, že centrální vládní úroveň se skládala ze dvou úrovní vláda (vlády federální a vlád Slovenské a ČR). Pod centrální úrovní byly další tři úrovně státní správy a to krajská, okresní a místní, kde státní správu vykonávaly národní výbory. Činnost celé struktury státního mechanismu byla silně ovlivněna komunistickým režimem a zabezpečovaly

²⁴ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008, s. 99-102.

²⁵ VIDLÁKOVÁ, O. *Reformy veřejné správy*. 2000, s. 6 – 22.

Reforma veřejné správy v ČR byla zahájena prakticky v roce 1997 přijetím zákona č. 347/ 1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, kdy se na území ČR vytvořilo 14 krajů, přičemž první fáze reformy spočívala v ustanovení těchto 14 samosprávných krajů²⁷ znázorněných Obr. 2. 8 a seznam vyšších územních samosprávných celků s vymezením okresů viz Příloha 3.

Obr. 2. 8 Územní členění České republiky dle zákona č. 347/1997 Sb.

Zdroj: webové stránky dostupné z: [http://www2.czso.cz/xa/edicniplan.nsf/t/2C0049F54A/\\$File/kraje_okresy_cr.jpg](http://www2.czso.cz/xa/edicniplan.nsf/t/2C0049F54A/$File/kraje_okresy_cr.jpg)

Území ČR se podle zákona č. 347/1997 Sb., člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.²⁸

Územní struktura představuje nejobtížněji se měnící článek, na kterém závisí kvalita fungování státu. Ve druhé fázi reformy došlo k 31. prosinci 2002 ke zrušení okresních úřadů jako orgánů státní správy v území a k převedení jejich pravomocí na 205 obcí s rozšířenou působností a z části i na krajské úřady a správní úřady. Tímto krokem bylo dosaženo změny

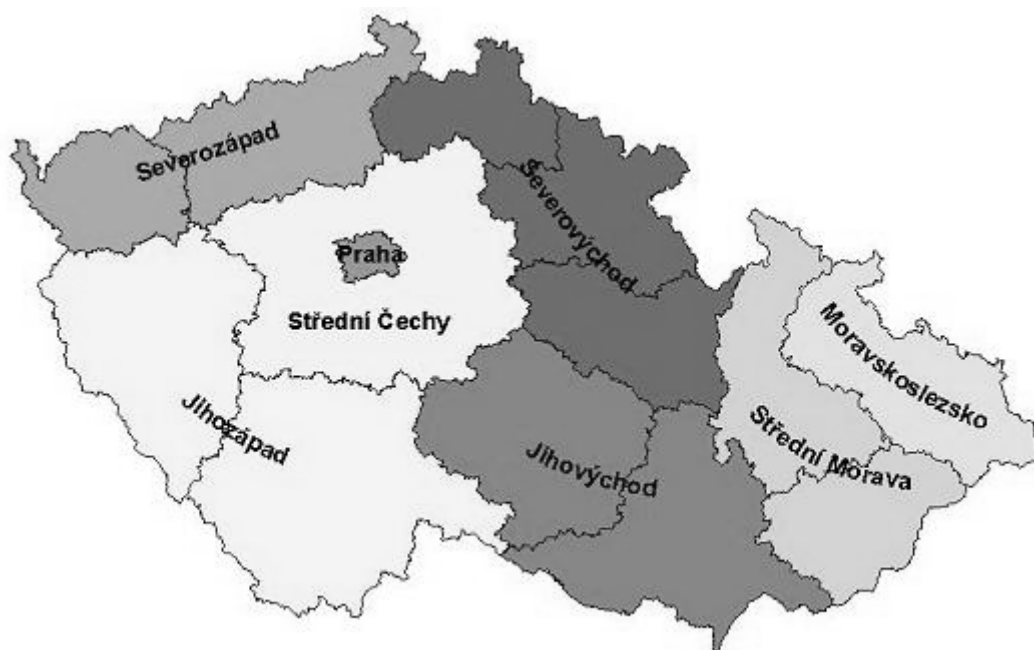
²⁷ Grospič, J ; Vostrá L. *Reforma veřejné správy v teorii a praxi : problémy reformy veřejné správy v České republice, Maďarské republice, Polské republice a Slovenské republice : sborník z mezinárodní konference, Třešť, 22.-24. října 2003.* 2004, s. 14-17.

²⁸ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů

dostupnosti veřejné správy pro občany, protože sídla obcí s rozšířenou působností tvoří přirozená centra správních obvodů.²⁹

Po vstupu ČR do Evropské Unie (dále jen EU) byla z důvodu statistické analýzy a směřování finanční pomoci ze strukturálních fondů EU zavedena jednotka NUTS, která vyjadřuje tzv. normalizovanou klasifikaci územních celků ČR zavedenou Evropským statistickým úřadem. Jednotky NUTS jsou v ČR rozděleny do 3 úrovní NUTS 1 až NUTS 3, kdy po vstupu ČR do EU bylo potřeba vytvořit úroveň územního členění, do kterého by z fondů EU mohly směřovat finanční prostředky. Toto územní členění odpovídá regionu soudržnosti NUTS II, kterých je v ČR 8 viz Obr. 2. 9, seznam jednotek NUTS v ČR je obsahem Přílohy 4.³⁰

Obr. 2. 9 Regiony soudržnosti NUTS II

Zdroj: webové stránky dostupné z: www.nvf.cz/phare/dokumenty2003/mapa.doc. Vlastní zpracování.

²⁹ Grospič, J ; Vostrá L. *Reforma veřejné správy v teorii a praxi : problémy reformy veřejné správy v České republice, Maďarské republice, Polské republice a Slovenské republice : sborník z mezinárodní konference, Třešť, 22.-24. října 2003*. 2004, s. 14-17.

³⁰ NOVOTNÁ, M. *Regionální politika EU*. 2007, s. 14-19.

3 Charakteristika Policie České republiky

3.1 Vývoj a historie policejních složek

První zmínky o vzniku policejních orgánů spadají do starověku. Popsat problematiku vzniku starověkých policejních orgánů a jejich funkci ve společnosti není jednoduché. V této době se od sebe příliš nerozdělovala ochrana státu, kterou měla v kompetenci policie nebo armáda. Stále rozvíjející společnost si žádala zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti. K tomu sloužily normy, které byly vymahatelné. A k vymahatelnosti těchto norem sloužila policie. Postupem času, jak stát sílil a formoval se, armáda se jako specifická složka od policie oddělila.

Tento proces se datuje už od doby vzniku starověkých měst ve 4 – 3 tisíciletí př. Kristem. Nejvýznamnější rozkvět policejní činnosti je považováno období Herakleopolitů v Egyptské říši (2360 – 2160 př. Kristem). V Egyptské říši se nalézaly bezpečnostní složky, které zabezpečovaly střežení uzlových bodů města, evidování obyvatelstva a činnosti, které v dnešní době zajišťují soudy.

Za první policejní stát je považován Starověký Řím. Ve středověku se v organizaci policejní organizace příliš nezměnilo. Policejní síly byly soustředěny k ochraně panovníka. K ochraně větších měst byli nájímáni žoldnéři, kteří představují náznaky vytvoření městské policie. Důležitým mezníkem policejních složek byl Vestfálský mír v 17. století. Policejní a bezpečnostní složky se tvoří na národním principu. To znamená, že policie se stává součástí veřejné správy, kdy dochází i k její centralizaci.³¹

Snahy státu o systematické řešení otázek spojených s bezpečnostní službou spadají do druhé poloviny 19. století, kdy po revolučních událostech v letech 1848-1849 došlo ke změně právní úpravy činnosti státních policejních úřadů a o několik let později, po pádu absolutismu představovaného Alexandrem Bachem, byla zavedena samospráva, v rámci níž mohla působit komunální policie.³²

³¹ FILÁK, A. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti II*. 2006, s. 66.

³² Historie policie a četnictva dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx>

Moderní bezpečnostní složky se utvářely mnoho století. Policejné bezpečnostní složky plnily úkoly a funkce, které odpovídaly dané době a historickému vývoji. Pro potřeby současného stavu se bakalářská práce bude blíže zabývat historickým vývojem policejních složek 20. století od roku 1918, neboť do roku 1918 bylo naše území součástí habsburské monarchie, čímž byl ovlivněn i vývoj a struktura bezpečnostních složek.

Vývoj policejních složek lze ve 20. století charakterizovat do šesti základních etap.

První etapa se datuje do období 1944-1950, organizace a právní předpisy jsou převzaty z první republiky a jsou pouze v některých částech upraveny. Základním organizačním článkem byla v této etapě stanice Státní národní bezpečnosti (dále jen SNB), nadřízeným orgánem bylo okresní velitelství SNB. Organizační a personální agendu vykonávala zemská velitelství a hlavní velitelství SNB. Druhá etapa zahrnuje období 1950-1963, kdy v tomto období vznikly okrskový zmocněnci a hlídková služba. Dochází k vytvoření nových právních předpisů, kde je upraveno postavení policie a pořádkové služby. Ve třetí etapě let 1964-1979 dochází k vytváření základních výkonných článků Veřejné bezpečnosti (dále jen VB) a to obvodní oddělení VB. Čtvrtá etapa patří do období let 1979-1983. Etapa je provázána strukturální změnou na úrovni základních útvarů VB, tzv. redislokací, tj. vytváření vyšších teritoriálních útvarů VB. V páté etapě let 1983-2002 se naopak redislokace měnila na tzv. reredislokaci základních útvarů VB, tj. rozdělování vyšších územních celků na nižší základní útvary. Dále byl kladen důraz na jejich stabilizaci a snahu na odpolitizování úkolů policie. Cílem etapy bylo odstranění negativních jevů a přiblížení policie občanům. Dále byl kladen důraz na zefektivnění výkonů služby policistů a zjednodušení strukturálních článků a organizování PČR. Pro šestou etapu, která se odehrává v současnosti je stěžejní vydání závazného pokynu policejního prezidenta č. 120/2002, ve kterém jsou stanoveny zásady pro činnost pořádkové policie. Základním článkem je obvodní oddělení.³³

3.2 Současná podoba Policie České republiky

Podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je PČR jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. PČR slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly

³³ MACEK, P. *Pořádková činnost policie*. 2008., s. 60-68.

na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropského společenství nebo mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu. PČR působí na území ČR.³⁴ PČR je podřízena Ministerstvu vnitra, ministr vnitra jmenuje policejního prezidenta, kterého schválí vláda ČR. PČR tvoří ji útvary, jimiž jsou Policejní prezidium ČR v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajské ředitelství a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. Činnost PČR řídí Policejní prezidium ČR prostřednictvím 14 krajských ředitelství.

Úkoly PČR jsou vymezeny zákonem, jedná se o ochranu bezpečnosti osob a majetku, zajišťování veřejného pořádku, boj proti terorismu, odhalování a vyšetřování trestné činnosti, zajišťování ochrany státních hranic, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, odhalování přestupků a další.

PČR můžeme členit na složky uniformované policie, civilních zaměstnanců a neuniformované policie. Policii je podřízena Ministerstvu vnitra ČR a tvoří ji Policejní prezidium, útvary, které mají celostátní působnost a dále útvary, které mají působnost územně vymezenou. Útvary policie jsou tvořeny službou pořádkové policie, službou kriminální policie a vyšetřování, službou dopravní policie, službou správních činností, cizinecké a pohraniční policie, útvarem rychlého nasazení, železniční policie a letecké služby.³⁵

Vedle orgánů veřejné správy si každý stát tvoří další orgány, které mají mocensko ochranný a donucovací charakter. Jejich činnost začíná tam, kde orgány veřejné správy nemohou na základě koncipovaných právních norem, rozhodování a řízení na různých stupních státní a samosprávné linie zajistit zájmy státu a obyvatel. Tyto instituce mají preventivní roli a podílejí se na regulaci vztahů mezi lidmi a společností. Mezi mocenské státní orgány patří policie, které je ozbrojeným bezpečnostním sborem v ČR. PČR při výkonů a plnění svých povinností spolupracuje s organizacemi mezinárodního charakteru jako je Europol a Interpol. (viz kapitola 3. 5. 5 a 3. 5. 6).³⁶

PČR vznikla dne 15. července 1991 přeměnou Veřejné bezpečnosti Sboru národní bezpečnosti a to zákonem č. 283/1991 Sb. Současným posláním PČR je vyjma zákonem stanovených priorit zejména služba veřejnosti, kdy usiluje o to být moderním a funkčním

³⁴ Zákon č. 273/2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ FILÁK, A. *Základy teorie policejné bezpečnosti činnosti II.* 2006, s. 71- 93.

³⁶ REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru.* 2007, s. 101-102.

úřadem. Nezbytným krokem je v tomto směru dokončení reformy, která započala na konci roku 2007. Mezi prioritní pak patří zavedení filozofie community policing. Tato filozofie je založená na spolupráci policie, veřejnosti, samosprávy a místních organizací a institucí, ale také na otevřené a partnerské komunikaci a hledání společných cílů a společných cest, jak cílů dosáhnout. Filozofii community policing můžeme také definovat jako profesionální a zároveň k veřejnosti vstřícný výkon policejní práce, který se opírá o ochotu veřejnosti podílet se na věcech veřejných. Poslání PČR a současně jeden z cílů probíhající reformy je tedy vnímat obyvatele jako zákazníky a práci policie jako službu veřejnosti.

3.2.1 Etický kodex příslušníků Policie České republiky

Práce příslušníků PČR patří k velmi náročným povoláním jak z hlediska psychického, tak i fyzického. Při nástupu musejí vykonávat náročné psychotesty, které se při dosahování kariérního postupu opakují. Dále má každý policista určitý počet hodin, kdy musí plnit testy fyzické zdatnosti, střelby a odbornou znalost.

Kromě těchto předpokladů musí každý policista dodržovat kritéria etická, která jsou shrnuta do tzv. etického kodexu. Vyplývá z něj poslání a také závazná pravidla, jak by se měl policista chovat. Poskytování služby je založené na úctě a respektu k lidským právům. Základními hodnotami je profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost.³⁷

Všichni policisté jsou na poradách svých útvarů seznamováni s etickým kodexem. Většina policistů se tímto kodexem řídí. V důsledku reformních změn se u PČR uplatňuje kampaň „Nová tvář policie“ a s ní spojené heslo „Pomáhat a chránit“, které etický kodex naplňují. Bohužel někteří policisté svým chováním a vystupováním na veřejnosti tento kodex porušují. Tohle porušení je veřejností velmi citlivě vnímáno daleko víc než běžný a řádný výkon služby. Protiprávní jednání policistů je v dnešní době hojně medializované, ale málokdy je veřejností oceňováno jednání, která etický kodex naplňují.

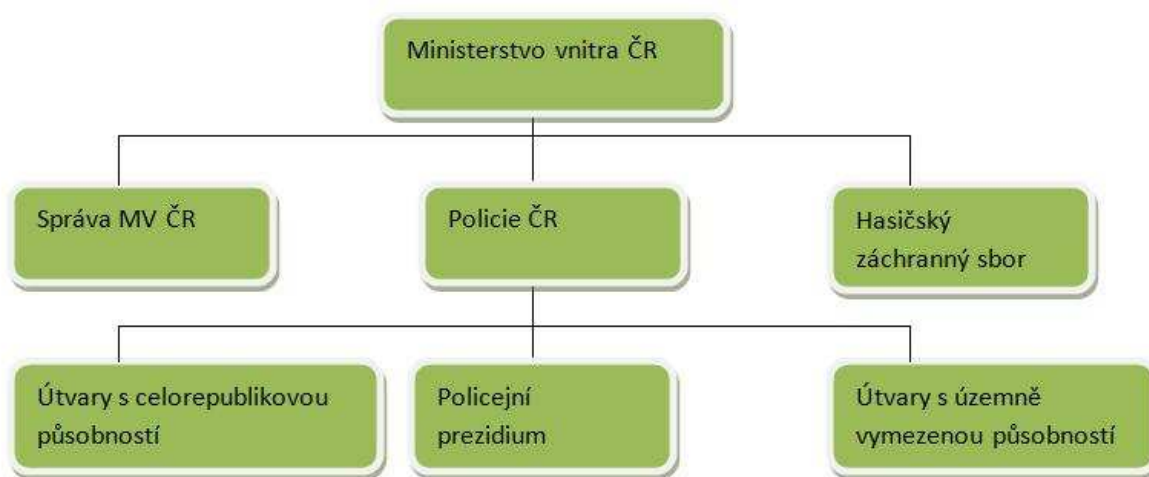
³⁷ REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2007, s. 103.

3.3 Orgány Policie České republiky

Organizace a řízení PČR je upravena v §3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Organizační strukturu PČR znázorňuje Obr. 3. 1.

Ministerstvo vnitra má jako ústřední orgán státní správy vymezenou působnost v oblastech veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti státu viz kapitola 2.3.5.

Obr. 3. 1 Organizační struktura Policie České republiky

Zdroj: Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M., Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2008, str. 562. Vlastní zpracování.

3.3.1 Inspekce Ministerstva vnitra

Inspekce Ministerstva vnitra, která šetření stížnosti na protiprávní jednání policistů. Vzhledem k místní příslušnosti je na každém krajském ředitelství dislokované pracoviště a na každém územním odboru pracuje pověřený pracovník, který stížnosti zpracovává a stížnost buď navrhne kázeňsky řešit nadřízeným nebo se stížnost postoupí inspekci na Policejní prezidium.

Inspekce PČR je tedy útvar ministerstva vnitra pro inspekční činnost, kdy předmětem činnosti je odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin spáchaný policistou nebo zaměstnancem policie. Dále zjišťuje pachatele v rozsahu stanovené postupem podle trestního řádu. Inspekce PČR prošetřuje stížnosti, kdy za vyřízení petic a stížností, které se týkají policejní práce je odpovědný ředitel inspekce. Inspekce je útvar přímo podřízený ministru vnitra, který je organizačně nezávislý a oddělený od ostatních odborů ministerstva vnitra. V čele inspekce stojí ředitel, kterého jmenuje po projednání

ve výboru Poslanecké sněmovny ČR, vláda ČR. Další zaměstanci jsou policisté povolání k plnění úkolů ministerstva. I přesto, že jsou to příslušníci PČR, nepodléhají v jakémkoli směru pravomoci Policejního prezidia, ani jiného policejního funkcionáře. Inspektoři jsou tak naprosto nezávislí a přímo podléhají jen řediteli inspekce. Činnost inspekce je pod přímým dohledem okresních státních zástupců v souladu s trestním řádem.³⁸

V současné době je ve vládě projednává návrh zákona o tzv. Generální inspekci, která by měla Inspekci policie nahradit. Podle návrhu by měl být její ředitel jmenován vládou a její kompetence by si vztahovaly i na Celní správu ČR a Vězeňskou službu ČR. Generální inspekce by měla představovat nezávislý orgán vyšetřující činnost příslušníků bezpečnostních sborů.³⁹

3.3.2 Policejní prezidium

Policejní prezidium řídí činnost policie při plnění jejich poslání na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti. Řídí útvary policie s celostátní působností, útvary s územně vymezenou působností, zajišťuje mezinárodní spolupráci, řeší otázky řízení a organizace, stanovuje základní cíle a úkoly jednotlivých složek policie, kontroluje činnost policie, podílí se na přípravě právních předpisů, závazných pokynů a nařízení, vyhodnocuje bezpečnostní situace, provádí ekonomické zabezpečení útvarů policie, plní informační povinnost vůči veřejnosti a spolupracuje v oblasti prevence s ministerstvem vnitra.⁴⁰

Policejní prezidium řídí tyto útvary

- Hradní stráž;
- Odbor mezinárodní policejní spolupráce;
- Oddělení centrálních nákupů;
- Odbor vnitřní kontroly;

³⁸ Webový portál Ministerstva vnitra České republiky. Inspekce Policie České republiky dostupné z: <http://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=7768&doctype=ART&lang=cs>

³⁹ Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>

⁴⁰ § 3 odst. 4 zákona č. 283/ 1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

- Operační oddělení;
- Preventivně informační skupina;
- Ředitelství služby dopravní policie;
- Ředitelství služby pořádkové policie aj.

3.3.3 Útvary Policie České republiky s celorepublikovou působností

- Letecká služba – podílí se na zajišťování policejních akcí při zachraňování životů, odvrácení nebezpečí nebo pátracích akcí po pohřešovaných.
- Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV) – významný subjekt protidrogové politiky státu v rámci boje a prevence.
- Služba cizinecké a pohraniční policie – zabezpečování ochrany státních hranic, plní úkoly spojené s pobytem cizinců v ČR.
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV – vznikl po roce 1989 k odhalování a dokumentaci zločinů komunismu.
- Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV – vyšetřování a předcházení korupce a závažné hospodářské trestné činnosti.
- Útvar odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality – specializuje se zejména na problematiku daňových úniků a spolupracuje s útvary Ministerstva financí ČR.
- Útvar rychlého nasazení – speciální útvar policie zaměřený zejména na boj proti terorismu.
- Útvar pro odhalování organizovaného zločinu – organizační celek policie pro odhalování zločinů páchaných dvěma a více osobami.

3.3.4 Útvary Policie České republiky s územně vymezenou působností

- Služba pořádkové policie – základní služba policie, s pořádkovou činností se občan setkává každodenně, protože rozsahem činnosti nejsou policisté nějak speciálně zařazeni. Náplň služební činnosti vykonávají na místě příslušných obvodních oddělení.
- Služba dopravní policie – tato služba je orientovaná především na dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.
- Služba správních činností – se správní činností se občan u policie setkává především v oblasti vydávání zbrojních průkazů, zabezpečuje dozor nad dodržováním zákona o střelných zbraních a vykonává evidenční činnost při ohlašování pobytů občanů v hlavním městě Praze a Brně.
- Služba železniční policie – specializuje se na plnění úkolů policie v železniční dopravě. Služba je zaměřena především na kontroly vlakových prostor a zabezpečení ochrany cestujících.⁴¹

3.3.5 Europol

Evropský policejní úřad – Europol vznikl v rámci EU jako bezpečnostní orgán, který by umožňoval složkám členských států EU rychlou a efektivní spolupráci na úseku bezpečnosti a ochrany před organizovaným zločinem. Europol zahájil svoji činnost 1. července 1999 na základě Úmluvy o Europolu a sídlí v Haagu. Europol je za své činnosti odpovědný Radě EU, která má kontrolní a řídicí funkci. Rada schvaluje rozpočet a jmenuje ředitele a zástupce Europolu.

Europol poskytuje pomoc pokud je prokázáno, že jde o organizovaný zločin, pokud se činnost organizovaného zločinu týká dvou a více členských států a pokud trestná činnost spadá do mandátu Europolu.⁴² Mezi nejdůležitější úkoly lze zařadit tvorbu analytických rozborů zaměřené na oblasti zvláště závažné organizované trestné činnosti, které zasahují

⁴¹ REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2007, s. 104-108.

⁴² PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 2007, s. 28 –290.

několik členských států souběžně. Na základě zadání členských států, ředitel Europolu udělí pokyn k otevření tzv. Analytického pracovního souboru, do kterého členské státy přispívají svými příspěvky a poznatky ohledně konkrétního případu organizovaného zločinu. V současné době je otevřeno 19 analytických pracovních souborů. ČR je aktivní v 16 z nich. Tyto analytické pracovní soubory jsou zaměřeny například na drogovou problematiku, obchodování s lidmi, padělání měny, terorismus apod. Tímto analyzování dat a hledáním shody v členských státech dochází k podstatnému posunu při vyšetřování.⁴³

Rozpočet Europolu tvoří příspěvky ze členských zemí. Tyto finanční příspěvky jsou stanoveny podle ukazatelů hrubého národního produktu členského státu.

Orgány Europolu tvoří správní rada, která je tvořena zástupci z členských zemí. V čele Europolu stojí ředitel, jmenovaný na čtyři roky s možností jednoho obnovení funkčního období. Ředitel je odpovědný za plnění úkolů Europolu. Kontrolu finančních závazků provádí finanční kontrolor Europolu. Finanční výbor je složen ze zástupců členských států a jeho úkolem je připravovat diskuze o financích a rozpočtu.⁴⁴

Přístupem ČR k Úmluvě o Europolu dne 1. 11. 2004 se přetransformovala skupina Europolu při Policejním prezidiu ČR na Národní jednotku Europolu.

3.3.6 Interpol

Mezinárodní organizace kriminální policie – Interpol je mezivládní organizací, která zajišťuje policejní spolupráci v oblasti kriminálně-policejní mezi policejními složkami členských států. ČR byla přijata za člena v roce 1993 na 62. valném shromáždění. Základním dokumentem je Statut Interpolu, podle kterého organizační strukturu tvoří Valné shromáždění, Výkonný výbor, Generální sekretariát, národní ústředny Interpolu a poradci.

Valné shromáždění je nejvyšší rozhodující orgán Interpolu. Projednává otázky spolupráce, rozpočtu a jmenování do funkcí v rámci Interpolu. Výkonný výbor je složen ze 13 členů a má dozorovou funkci. Generální sekretariát Interpolu sídlí v Lyonu a funguje jako ústřední koordinační úřad a zabezpečuje každodenní pracovní úkoly. Národní ústředny jsou

⁴³ JAVOR, J. V roce 10, Policista. 2009, č. 8. s. 46-47.

⁴⁴ PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 2007, s. 281 – 290.

základními organizačními články Interpolu a jejich prostřednictvím se uskutečňuje spolupráce v rámci členských zemí. Každá členská země musí mít na svém území vytvořenou Národní ústřednu Interpolu. V podmínkách ČR byla z rozkazu ministerstva vnitra zřízena Národní ústředna Interpolu Praha. Oddělení Interpolu je odborným pracovištěm Policejního prezidia ČR, které má oprávnění od PČR požadovat spolupráci. Oddělení Interpol Praha je koordinační útvar s celostátní působností. Mezi základní úkoly Interpolu Praha je zabezpečování spolupráce mezi útvary PČR a mezinárodními organizacemi v boji proti trestné činnosti.⁴⁵

3.4 Financování Policie České republiky

Výdaje na státní PČR jsou pokryty z kapitoly 314 – Ministerstva vnitra (dále jen MV). Finanční zabezpečení PČR představuje soustavu opatření, která slouží k udržení chodu národní bezpečnosti a je součástí ekonomického zabezpečení bezpečnostního systému. PČR má v rámci MV svůj rozpočet, některé finanční prostředky k ní proudí přímo, jiné postupně.

Prostředky rozpočtu jsou určeny:

- Vyzbrojení příslušníků PČR;
- Režijní náklady (uniformy, mzdy);
- Materiální zabezpečení (dopravní prostředky, pohonné hmoty);
- Budovy, které slouží pro výkon služby a jejich údržba;
- Informační systémy, výpočetní technika.

Ze státního rozpočtu jsou rozdělovány finanční prostředky podle hierarchického uspořádání a to Ministerstvo vnitra, odborové útvary na Ministerstvu vnitra, Střední policejní škola MV, Muzeum PČR v Praze, Policejní prezidium, krajská ředitelství a obvodní oddělení.⁴⁶

⁴⁵ TAMTÉŽ (2007, s. 302 – 316).

⁴⁶ PEKOVÁ, J; PILNÝ, J; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008, s. 560-564.

Tab. 3. 1 Srovnání výdajů Ministerstva vnitra na Policii České republiky v letech 2006-2009

Rok	Výdaje MV v Kč celkem	Z toho na PČR v Kč	Vyjádřeno v %
2006	51 170 004	32 476 304	63,47
2007	58 233 846	34 061 402	58,49
2008	61 260 851	34 826 367	56,85
2009	61 270 573	34 565 605	56,41

Zdroj: Státní rozpočet, kapitoly Ministerstva vnitra v letech 2006-2009. Vlastní zpracování.

V roce 2008 a 2009 se oproti dvěma předchozím letům do výdajů PČR promítla realizace community policing, tedy budování policejních služeben, které svým vzhledem tvoří lepší podmínky pro styk s veřejností. Výdaje dále tvořily prostředky na budování projektu P 1000 (viz kapitola 4), prostředky na zkvalitňování policejní práce, personální stabilizaci, zlepšení pracovního prostředí, profesní kultury, nově nakoupená služební vozidla aj.

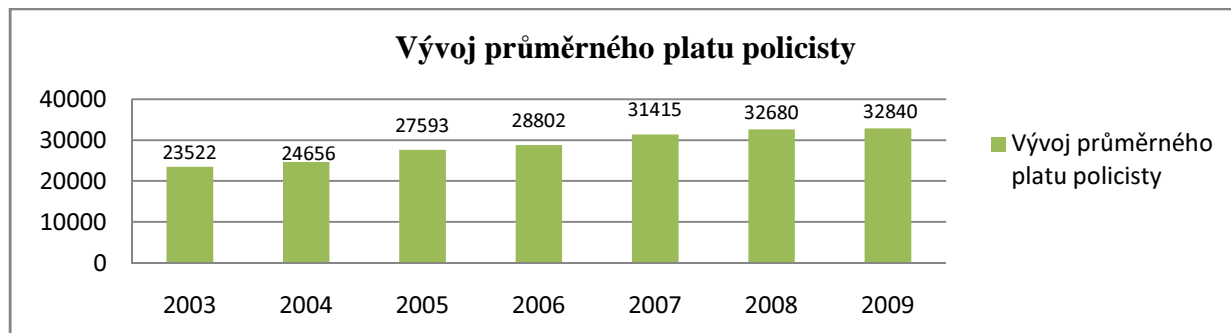
V ČR je celkem 14 krajských ředitelství včetně hlavního města Prahy, které korespondují s vyššími územními samosprávnými celky. Policejní prezidium přerozdělí každé správě finanční prostředky, s nimiž správa hospodaří. Finanční prostředky jsou určeny na pokrytí investičních a neinvestičních výdajů, kdy mezi investiční výdaje patří strojní a stavení investice a mezi neinvestiční například výdaje na platy a mzdy, kancelářské potřeby aj.⁴⁷

Obvodní oddělení PČR je nejnižší organizační článek a zajišťuje základní službu v územních obvodech. Tato oddělení nedisponují žádnými hotovostními finančními prostředky. Vlastní rozpočet tato složka nemá. Veškeré výdaje jsou hrazeny z rozpočtu příslušného krajského ředitelství, pod která obvodní oddělení spadají. Největší výdajovou položkou jsou mzdy a platy policistů a občanských zaměstnanců. Policisté jsou odměňováni jako státní zaměstnanci a jsou zařazováni do platových tříd. Plat policisty je složen z tarifního platu (závisí na odsloužených letech, hodnosti, vzdělání), zvláštního příplatku rizik a osobního

⁴⁷ PEKOVÁ, J; PILNÝ, J; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008, s. 560-564.

příplatku. V roce 2009 byl počet policistů 44 038 a počet občanských zaměstnanců 10 425, kdy průměrný plat policisty činil 32 840 Kč. Vývoj průměrného platu znázorňuje Graf 3. 1.

Graf 3. 1 Vývoj průměrného platu policisty v letech 2003 – 2009 (v Kč)

Zdroj: Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>. Vlastní zpracování.

3.4.1 Kancelář projektů a evropských fondů

Výdaje na zabezpečení fungování PČR mohou být spolufinancovány z evropských fondů. Tuto spolupráci zabezpečuje Kancelář projektů a evropských fondů (dále jen KPEF) společně s vybranými policejními útvary odpovídá za přípravu takto spolufinancovaných projektů PČR. KPEF se také podílí na přípravě a realizaci projektů bezpečnostního výzkumu.

KPEF ve spolupráci s určenými policejními útvary odpovídá za přípravu projektů PČR spolufinancovaných z mimorozpočtových zdrojů především z evropských fondů a z dalších forem zahraniční pomoci. Kromě této základní činnosti se podílí dále na přípravě a realizaci projektů bezpečnostního výzkumu. Mezi projekty hrazené z evropských fondů patří například rekonstrukce části prostor policejních služeben na kontaktní a koordinační centra pro veřejnost (v rámci projektu P1000) a pořizování lokalizačních a záznamových zařízení do vozidel PČR aj.⁴⁸

⁴⁸ Webový portál Policie České republiky dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/kancelar-projektu-a-evropskych-fondu.aspx>

Tab. 3. 2 Přehled vybraných projektů Policie České republiky spolufinancovaných z fondů Evropské Unie a jiných forem zahraniční pomoci v letech 2007-2009 (v tis. Kč)

Název programu	Částka v tis. Kč
Kontaktní a koordinační centry	964 380
Lokalizační a záznamová zařízení	298 000
INFOPOL	80 000
Systém manažerského vzdělání PČR	39 000
Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko	86 666
Výstavba e-Gate na letištích Schengenského typu	157 970
Odhalování pojistných podvodů	498

Zdroj: interní akty PČR. Vlastní zpracování

3.5 Personální zabezpečení Policie české republiky

Neodmyslitelnou silou ve veřejné správě jsou její zaměstnanci, kteří vykonávají svěřené činnosti v pracovním poměru. Ve státní správě jsou to státní úředníci a realizují úkony, o kterých rozhodují politici jako členové volených orgánů.⁴⁹

Pro dosažení správného chodu státní správy je zajištěna věcnými, finančními a personálními prostředky. Velký význam je přikládán personálnímu obsazení lidí, kteří chod veřejné správy zajišťují. Pro správné fungování musí být dána přesná pravidla, kde jsou vymezeny kompetence, práva a povinnosti vyplývající z veřejnoprávních vztahů. Na výkonu státní správy se podílejí zaměstnanci veřejných služeb, příslušníci policie, vězeňské služby, civilní zaměstnanci aj., které můžeme obecně nazvat jako státní zaměstnance. Tedy zaměstnance veřejného sektoru, kteří jsou placeni z prostředků státního rozpočtu. Zaměstnavatelem může být stát nebo subjekty veřejné správy. Rozlišujeme dva základní systémy státní služby a to kariérní systém, jejímž základem je služební a platový postup a systém smluvní nebo-li systém merit. Kariérní systém je založen na celoživotní profesionální dráze ve veřejné správě. Zákonem jsou dány možnosti postupu, platové ohodnocení je dle tarifu, který se na základě odpracovaných let nebo rozšíření vzdělání zvyšuje. Mezi pozitiva kariérního systému patří stabilita pracovního poměru, systematická podpora o profesní růst a kvalifikaci. Systém merit je založen na předpokladu, že uchazeč je přijímán na pozici, na kterou má

⁴⁹ KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa*. 2009, s. 246-247.

kvalifikaci. Může tedy nastoupit například na funkci zástupce vedoucího, i když nemá odpracované potřebné roky jako je tomu u kariérního systému. Nevýhodou oproti kariérnímu systému je menší důraz na etiku a politickou neutralitu.⁵⁰

Služební zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který nabyl účinnosti od 1. 1. 2007, upravuje pracovní poměry zaměstnanců ve služebním poměru. Státní zaměstnanec je do funkce jmenován a služební poměr mu vzniká ke státu, nikoli k jeho orgánu. Státní zaměstnanec je fyzická osoba, která splňuje základní požadavky a složí služební slib. Mezi jejich povinnosti patří:

- Zásada legality, ze které vyplývá zachování věrnosti ČR, dodržování zákonů při výkonu služby;
- Zásada subordinace - dodržování služební kázně, slušnosti před svými nadřízenými. Státní zaměstnanec má povinnost oznámit, kdyby proti němu bylo zahájeno trestní stíhání;
- Zásada nestrannosti – povinnost zdržet se jednání, které by vedlo ke střetu zájmů, zneužití informací získaných při výkonu služby;
- Zásada edukčnosti – povinnost zaměstnance si prohlubovat vzdělání, získávat nové poznatky ke zlepšení výkonu služby;
- Zásada mlčenlivosti – zaměstnanec nesmí poskytovat informace o skutečnostech, které získal při výkonu služby. Této zásady může být zproštěn služebním funkcionářem v závažných případech.

4 Vývoj a změny územní působnosti Policie České republiky

I přes rychlý rozvoj společnosti po roce 1989 se organizační struktura a náplň činností u PČR nijak výrazně nezměnila. Od roku 1990 zůstal počet tabulkových míst policistů přibližně na stejné úrovni, ačkoli počet protiprávního jednání se zvýšil a tím i spojená povinnost administrativní činnosti. Administrativní náročnost zpracování deliktů se zvýšila a zapříčinila tak potlačení specializace v rámci pořádkové služby.

⁵⁰ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. 2009, s. 492-497.

Dlouhodobý podstav, odchod zkušených policistů do civilu, špatný způsob řízení organizačních článků, neefektivní výměna informací měli za příčinu špatnou výkonnost policie a nemožnost naplňování její role ve společnosti.

PČR byla zřízena v roce 1991 zákonem č. 283/ 1991 Sb., o Policii České republiky. Jediná větší změna v organizaci se uskutečnila v roce 1993 v návaznosti na rozdělení státu a vzniku samostatné ČR. Činnost policie se postupně odvíjela od potřeb demokratické společnosti a její právní úprava byla řešena pouze novelizacemi zákona o Policii České republiky.

S přibývajícími nároky společnosti musela být v roce 2006 zpracována rozsáhlá analýza o náplni a organizaci PČR, která se stala výchozím podkladem pro reformu PČR. Stěžejním cílem této reformy PČR je přeměnit současnou policii v moderní policejní sbor, který tvoří profesionálně vystupující policisté pracující v odpovídajících podmínkách.

Koncepce reformy PČR vychází z deseti jasně definovaných pilířů:

- působnost a pravomoci policie a dalších subjektů při zajišťování vnitřní, bezpečnosti státu;
- územní členění a organizační struktura;
- nové ekonomické postavení policie;
- vnitřní a vnější kontrola;
- vzdělávání policistů - klíč k profesionalitě;
- služební zákon – práce s lidmi;
- projekt P1000;
- nová struktura neuniformované policie;
- elektronizace práce;
- omezení byrokracie.⁵¹

V roce 2007 a 2008 vedení PČR společně s Ministerstvem vnitra připravilo změny v legislativní, organizační a ekonomické oblasti výkonů policejní činnosti, které vedly k naplnění strategie reformy PČR a to v podobě přijetí nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii

⁵¹ Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>

České. Zde je vymezena organizace a řízení PČR, kdy se u policie zřizuje 14 krajských ředitelství, jejichž názvy a sídla jsou uvedeny v Tabulce 4. 1. Územní obvod krajského ředitelství je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku.⁵²

Tab. 4. 1 Názvy a sídla krajských ředitelství policie

Název krajského ředitelství policie	Sídlo
Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy	Praha
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje	Praha
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje	České Budějovice
Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje	Plzeň
Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje	Karlovy Vary
Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje	Ústí nad Labem
Krajské ředitelství policie Libereckého kraje	Liberec
Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje	Hradec Králové
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje	Pardubice
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina	Jihlava
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	Brno
Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje	Olomouc
Krajské ředitelství policie Zlínského kraje	Zlín
Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje	Ostrava

Zdroj: zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Vlastní zpracování

⁵² §8 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

V důsledku zákona č. 273/2008 Sb. se od 1. 1. 2010 zřídilo šest nových krajských ředitelství, aby organizační struktura policie korespondovala s územně správním uspořádáním státu. K 1. 1. 2009 se z 8 již existujících policejních správ stalo 8 krajských ředitelství a ve stejné době se začaly připravovat kroky k vytvoření dalších 6 krajských ředitelství, které mají být dokončeny nejpozději k 1. 1. 2012. Jinými slovy lze říci, že z 8 krajských správ policie členěných na 79 okresních ředitelství policie bude vytvořeno 14 krajských ředitelství policie, viz Obr. 4. 1. Tučné ohraničení vyznačeno na mapě zobrazuje územní členění státu podle zákona č. 36/1960 Sb.

Obr. 4. 1 Staré členění krajských správ Policie České republiky

Zdroj: Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>. Vlastní zpracování.

4.1 Změny v organizační struktuře krajských ředitelství policie od 1. 1. 2010

Krajské ředitelství policie (dále KŘP) Západočeského kraje se rozdělilo na dvě KŘP a to Karlovarského a Plzeňského kraje. Rozdělení KŘP Severočeského kraje je na KŘP Ústeckého a Libereckého kraje a z KŘP Východočeského kraje vznikají KŘP Královéhradeckého a Pardubického kraje. Změnou prošlo i KŘP Severomoravského kraje, které je rozdělené na KŘP Moravskoslezského a Olomouckého kraje a KŘP Jihomoravského kraje, které se dělí na KŘP Zlínského kraje a Kraje Vysočina viz Obr. 4.2.

KŘP Karlovarského kraje je nově rozděleno na územní odbor (dále ÚO) Cheb, ÚO Karlovy Vary a ÚO Sokolov a KŘP Plzeňského kraje se člení na ÚO Domažlice, ÚO Klatovy, ÚO Plzeň, ÚO Plzeň-Jih, ÚO Plzeň-Sever, ÚO Rokycany a ÚO Tachov. Dříve tyto územní odbory byli okresními ředitelstvími Krajské správy policie Západočeského kraje.⁵³

KŘP Ústeckého kraje tvoří územní odbory Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem a pod KŘP Libereckého kraje spadají územní odbory Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily.⁵⁴

Krajská správa policie Východočeského kraje, která se k 1. 1. 2009 stala KŘP Východočeského kraje se k 1. 1. 2010 rozdělila na dvě krajská ředitelství policie a to na KŘP Královéhradeckého a KŘP Pardubického kraje. Pod KŘP Královéhradeckého kraje spadají ÚO Hradec Králové, ÚO Jičín, ÚO Náchod, ÚO Rychnov nad Kněžnou a ÚO Trutnov. Pod KŘP Pardubického kraje nově patří jen ÚO Chrudim, ÚO Pardubice, ÚO Svitavy a ÚO Ústí nad Orlicí.⁵⁵

KŘP Moravskoslezského kraje je tvořeno územním odborem (dále jen ÚO) Bruntál, ÚO Opava, ÚO Nový Jičín, ÚO Ostrava, ÚO Karviná a ÚO Frýdek - Místek. Toto krajské

⁵³ Webový portál Policie České republiky dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-kvk-o-nas-o-nas.aspx>

⁵⁴ Webový portál Policie České republiky dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-severoceskeho-kraje-o-nas-vitejte.aspx>

⁵⁵ Webový portál Policie České republiky dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-pdk-o-nas-krajske-reditelstvi.aspx>

ředitelství vzniklo od ledna 2010, rozdělením KŘP Severomoravského kraje na KŘP Moravskoslezského a KŘP Olomouckého kraje.⁵⁶

KŘP Olomouckého kraje tvoří ÚO Olomouc, ÚO Přerov, ÚO Šumperk, ÚO Prostějov a ÚO Jeseník. KŘP Zlínského kraje je rozděleno na ÚO Zlín, ÚO Uherské Hradiště, ÚO Kroměříž a ÚO Vsetín. Vznikem nového krajského ředitelství se výrazně zefektivnila celá řada činností, které mají přímý vliv na bezpečnostní situaci v kraji. Do budoucna by v rámci KŘP Olomouckého kraje měly postupně vznikat specializované útvary, které budou přispívat k zabezpečování veřejného pořádku. Další pozitiva jsou spatřována v efektivnější spolupráci s integrovaným záchranným systémem při řešení krizových situací v kraji. Díky tomu, že v kraji jsou přítomni nejvyšší vedoucí pracovníci, kteří jsou členy bezpečnostních rad, krizových štábů nebo povodňových komisí bude se případná situace moci řešit flexibilně v podmínkách kraje.⁵⁷

Organizační struktura KŘP Jihomoravského kraje se do konce roku 2009 skládala z 16 okresů, které zasahovaly do 3 různých krajů a to Východočeského, Jihomoravského a Jihočeského kraje. S účinností od 1. 1. 2010 se KŘP Jihomoravského kraje rozdělilo na tři samostatná krajská ředitelství, tak aby byly shodné s územním uspořádáním státu. Nově vzniklé KŘP Jihomoravského kraje je tvořeno Městským ředitelstvím Brno, ÚO Blansko, ÚO Brno-venkov, ÚO Břeclav, ÚO Hodonín, ÚO Vyškov a ÚO Znojmo.

Územní odbory PČR na Vysočině byly do 1. ledna 2009 rozděleny do tří krajů a to Východočeského, Jihomoravského a Jihočeského. Zatímco Okresní ředitelství PČR v Jihlavě, Třebíči a Žďáru nad Sázavou spadala pod působnost Jihomoravského kraje, Okresní ředitelství PČR v Havlíčkově Brodě náleželo Východočeskému kraji a Pelhřimovsko Jihočeskému kraji. Na začátku roku 2009 se tento stav změnil a Územní odbory PČR v Havlíčkově Brodě a Pelhřimově se připojily ke Krajskému ředitelství policie Jihomoravského kraje. Od 1. ledna 2010 vzniklo v kraji Vysočina nové Krajské ředitelství policie kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě. Stávající Územní odbory PČR zůstaly zachovány.

⁵⁶ Webový portál Policie České republiky dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/zakladni-informace-o-krajskem-reditelstvi-policie-moravskoslezskeho-kraje.aspx>

⁵⁷ Webový portál Policie České republiky dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-krajske-reditelstvi-policie-olomouckeho-kraje.aspx>

Na území kraje Vysočina sídlí územní odbory policie v Havlíčkově Brodě, Jihlavě, Pelhřimově, Třebíči a Žďáru nad Sázavou.⁵⁸

Obr. 4. 2 Krajská ředitelství Policie České republiky od 1. ledna 2010

Zdroj: Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>

Finanční náklady na zřízení nových krajských ředitelství policie byly prozatím odhadnuty na 1, 2 mld. Kč. Tyto náklady budou hrazeny z odprodeje neupotřebitelného majetku policie.

Nově vzniklá krajská ředitelství byla personálně obsazena z řad pracovníků zaniklých okresních ředitelství, takže nedošlo k jejich navýšení ani k navýšení mzdových nákladů.

Cílem při dotváření krajských ředitelství je i to, aby každý krajský policejní ředitel jednal s hejtmánem kraje, kdy budou moci společně řešit problémy vzniklé ve svém kraji.

Pro lepší a efektivnější výkon policie se musela změnit i vnitřní struktura organizace. Po zrušení okresních ředitelství má organizační struktura pouze dvě úrovně a to Policejní prezidium a krajská ředitelství policie. Příslušné krajské ředitelství se dále člení na územní

⁵⁸ Webový portál Policie České republiky dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-kraj-vysocina.aspx>

odbor vnější služby a územní odbor služby kriminální policie a vyšetřování. Vznikem územních odborů došlo k zefektivnění řízení v tom, že přešla větší odpovědnost na vedoucí pracovníky územních odborů a také se posílila spolupráce s místní samosprávou. Finanční úspory jsou spatřovány také ve mzdové oblasti, protože se s okresními ředitelstvími zrušilo také asi 320 systematizovaných služebních míst ředitelů, zástupců a vedoucích kanceláří okresních ředitelství. Tato tabulková místa by měla být do budoucna využita k přímému posílení výkonu služby.

Krajská ředitelství policie se na základě nového zákona stala organizačními jednotkami státu, které jsou samostatnými účetními jednotkami. Tímto novým model je dána možnost krajským ředitelům zohlednit místní potřeby a dle jejich odpovědnosti přerozdělit peněžní prostředky. Nakládání s finančními prostředky se dříve muselo složitě plánovat a nebylo možné efektivně a rychle reagovat na potřeby jednotlivých území. Služební funkcionáři neměli možnost rozhodovat o finančních prostředcích. V důsledku policejní reformy dostali krajsští ředitelé pravomoc a tím i odpovědnost za hospodaření.⁵⁹

4.2 Reforma Policie České republiky v praxi

Projekt P 1000 funguje již od roku 2006 a představuje jeden z pilířů reformy PČR, úzce související s její vyšší profesionalizací. Písmeno P v názvu znamená policie a 1000 je počet služeben. Především se v tomto projektu jedná o rekonstrukci policejních služeben, zavedení modernějších technologií a vytvoření zázemí jak pro policisty, tak i prostory pro veřejnost.

Cílem Projektu P 1000 je, aby běžní občané nepřišli do styku se zadrženými pachateli, jako se tomu doposud stávalo. Policejní služebny by se měly rozdělit na tzv. otevřenou a uzavřenou zónu. Tento projekt byl vytvořen na základě schválené koncepce, která jasně definovala, jak má vypadat ideální recepce, jednací místnost, pracoviště stálé služby. Tyto modely jsou naprosto totožné na každém oddělení PČR. Náklady na vybudování těchto kontaktních míst byly hrazeny z prostředků evropských fondů.

Další vítanou změnou v rámci reformy jsou tzv. koordinační dohody, které může PČR uzavírat na základě nového zákona s obcemi a přispívat tak k posilování vztahů na místní

⁵⁹ Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>

úrovni. Koordinační dohodou se může například stanovit, že město spolu s policií zakoupí kamerový systém, který velkou měrou přispívá k ochraně veřejného pořádku a k případnému zjišťování jeho porušení. V rámci dohody se pak stanoví o jaký podíl finančních nákladů se policie a město budou dělit.

Nedílnou součástí reformy PČR je i obnova informačních systémů a modernizace výpočetní techniky. V současné době je u PČR vedeno asi 50 informačních systémů, které budou postupem času převedeny do jednotného informačního systému. Cílem tohoto projektu je to, aby jednotný systém mohli sdílet orgány PČR s ostatními orgány činnými v trestním řízení a to přinese rychlejší vyřizování dokumentů a měla by tak být eliminována rozsáhlá administrativní činnost.

Moderní technologie se postupně dostávají i do služebních vozidel a tím se zkvalitní práce v terénu. Policisté budou mít přístup do evidencí prostřednictvím techniky ve voze a budou moci vyřídit záležitosti na místě.

Od března roku 2010 se usnadnila práce policistů i využíváním datových schránek. V závazném pokynu policejního prezidenta jsou stanoveny dokumenty, které policista může jejich prostřednictvím zasílat a vyžadovat. Dříve se veškeré potřebné dokumenty zasílaly prostřednictvím České pošty nebo kurýrní službou PČR. Zavedením datových schránek se zkvalitnil a zrychlil přenos informací mezi policií a orgány státní správy nebo právnických osob ČR.

V očích veřejnosti byl vlivem medializace zaznamenán masivní odchod policistů. V současné době je v řadách policie podstav 4 700 policistů. Tato skutečnost souvisí jednak s přijetím nového služebního zákona č. 361/ 2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který nabyl účinnosti v roce 2007 a také s generační obměnou. Nastavením stabilizačních a motivačních podmínek a rozsáhlou náborovou kampaní se tento podstav snížil asi o 1000 policistů.

Pro upevnění personální situace byla zpracována nová systematizace služebních a pracovních míst, která vycházela z výsledků ekonomického auditu, z rozboru řídicích míst a jejich optimálního využití a také z personálního auditu. Po reformních opatřeních se počet řídicích míst snížil o 1228 a 783 jich bylo následně úplně zrušeno. Vyplývají z toho značné finanční

úspory, které mohou být vynaloženy na zajištění a fungování nově vzniklých krajských ředitelství.⁶⁰

⁶⁰ Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách dostupný z <http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>

5 Závěr

Policie České republiky je součástí systému veřejné správy a ve společnosti plní poslání, které spočívá v ochraně bezpečnosti osob a majetku, předcházení trestné činnosti a dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.

Bakalářská práce řeší otázky spojené s problematikou územně správní působnosti. Cílem bakalářské práce je charakterizovat a zhodnotit naplnění cílů policejní reformy v oblasti změn územně správní působnosti ČR v letech 1990 – 2010 (stav k 1. 1. 2010).

Druhá kapitola bakalářské práce je zaměřena na státní správu na úseku ochrany a bezpečnosti, kdy se práce zabývá teoretickým vymezením základních pojmů a souvislostí, charakteristikou rozdílů mezi veřejnou správou a státní správou a vymezením jednotlivých pravomocí, které vykonávají veřejné sbory ČR. Dále se kapitola zabývá reformou veřejné správy, kdy změna územního členění státu byla stěžejním pilířem pro reformu PČR.

Třetí kapitola práce popisuje vývoj a historii policejních složek v šesti základních etapách. Dále se kapitola věnuje současné podobě a personálnímu zabezpečení PČR a charakterizuje blíže orgány PČR, jejich pravomoci a finanční zabezpečení PČR.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na popsání vývoje a změn PČR, kdy práce pomocí metody komparace hodnotí naplnění cílů bakalářské práce.

V důsledku změny územního členění státu se musela i PČR přizpůsobit a s tím souvisejí personální i ekonomické změny, které vedou k lepšímu a efektivnímu fungování PČR jako celku. Evidentní změnou k efektivnější a pružnější správě PČR je vznik 14 krajských ředitelství policie, které mají statut organizačních složek státu a jejich územní působnost je totožná s územním členěním státu.

Jednotlivá krajská ředitelství mají postavení samostatných účetních jednotek, kdy budou mít vyčleněny samostatné rozpočtové kapitoly ve státním rozpočtu pro jednotlivé kraje. Nově vzniklá krajská ředitelství byla personálně obsazena z řad pracovníků zaniklých okresních ředitelství, takže nedošlo k jejich navýšení ani k navýšení mzdových nákladů.

Po zrušení okresních ředitelství má organizační struktura pouze dvě úrovně a to Policejní prezidium a krajská ředitelství policie. Dříve o přerozdělování rozpočtových zdrojů rozhodovaly odbory na policejním prezidiu pro všechny dřívější krajské správy policie, aniž by měly představu o skutečných finančních potřebách jednotlivých území. V důsledku policejní reformy dostali krajsí ředitelé pravomoc a tím i odpovědnost za hospodaření.

Dalším cílem reformního procesu je zefektivnění vnitřního systému celé hierarchické struktury policie, což s sebou kromě eliminace nefunkčních mezistupňů v řízení přináší i nezanedbatelné finanční úspory. Zánikem okresních ředitelství došlo k nové systematizaci služebních míst a to tak, že se počet vedoucích míst snížil a tato uvolněná místa byla použita na utváření nově vzniklých KŘP. Nově vzniklé uspořádání vnitřního systému nemělo dopad na základní útvary policie, které zůstaly zachovány a nezměnila se tak ani dostupnost policie pro občany. Dalším kladným zhodnocení policejní reformy je užší spolupráce mezi KŘP a místně příslušným krajem.

Seznam použité literatury

MONOGRAFIE

- [1] FILÁK, A. a kol. *Základy teorie policejné bezpečností činnosti II*. Praha: Police history, 2006, 214 s. ISBN 80-86477-33-9
- [2] GROSPÍČ, J ; VOSTRÁ, L. *Reforma veřejné správy v teorii a praxi : problémy reformy veřejné správy v České republice, Maďarské republice, Polské republice a Slovenské republice : sborník z mezinárodní konference*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 406 s. ISBN 80-86473-71-6
- [3] HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7 vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 875 s. ISBN 978-80-7400-049-2.
- [4] HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
- [5] KOVÁŘ, J.; VRABKOVÁ, I. *Veřejná správa (studijní opora pro kombinované studium)*, 1. vyd. Ostrava: VŠB - TU Ostrava, 2008, 326 s. ISBN 978-80-248-1974-7.
- [6] MACEK, P. a kol. *Pořádková činnost policie: obecná část*. Praha: Police history, 2008, 87 s. ISBN 978-80-86477-45-
- [7] PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. akt. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [8] PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 4. Dopracované, konsolidované vydání. Praha: Linde Praha 2007. 511 s. ISBN 978-80-7201-686-0
- [9] REKTOŘÍK, J; a kol. *Ekonomika a řízení, odvětví veřejného sektoru*. 2 akt. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2007, 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
- [10] STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001, 187 s. ISBN 80-7251-067-3

- [11] VIDLÁKOVÁ, O. Reformy veřejné správy. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000, 140 s. ISBN 80-7194-290-1

LEGISLATIVA

- [12] Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [13] Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky
- [14] Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- [15] Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- [17] Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů
- [18] Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky
- [19] Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- [20] Webový portál Policie České republiky. Dokument Reforma Policie ČR. Služba v nových podmínkách[online]. [cit. 2010-4-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>>
- [21] Webový portál Policie České republiky. Historie policie a četnictva [online]. [cit. 2010-2-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx>>
- [22] Webový portál Ministerstva vnitra. Inspekce Policie České republiky [online]. [cit. 2009-12-19]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=7768&doctype=ART&lang=cs>>

- [23] Webový portál Policie České republiky. Kancelář projektu a evropských fondů [online]. [cit. 2010-2-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/kancelar-projektu-a-evropskych-fondu.aspx>>
- [24] Webový portál Armády české republiky. Organizační struktura Krajských vojenských velitelství. [online]. [cit. 2010-2-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.acr.army.cz/struktura/sily-podpory/kvv/krajska-vojenska-velitelstvi-118/>>
- [25] Webový portál Policie České republiky. Policie České republiky Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje [online]. [cit. 2010-4-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-kvk-o-nas-o-nas.aspx>>
- [26] Webový portál Policie České republiky. Policie České republiky Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje [online]. [cit. 2010-4-28]. Dostupné z WWW:<<http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-pdk-o-nas-krajske-reditelstvi.aspx>>
- [27] Webový portál Policie České republiky. Policie České republiky Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje [online]. [cit. 2010-4-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/zakladni-informace-o-krajskem-reditelstvi-policie-moravskoslezskeho-kraje.aspx>>
- [28] Webový portál Policie České republiky. Policie České republiky Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje [online]. [cit. 2010-4-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-krajske-reditelstvi-policie-olomouckeho-kraje.aspx>>
- [29] Webový portál Policie České republiky. Policie České republiky Krajské ředitelství policie Severočeského kraje [online]. [cit. 2010-4-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/sprava-severoceskeho-kraje-o-nas-vitejte.aspx>>
- [30] Webový portál Policie České republiky. Policie České republiky KŘP kraje Vysočina [online]. [cit. 2010-3-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-kraj-vysocina.aspx>>

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
EU	Evropská Unie
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
KPEF	Kancelář projektů a evropských fondů
KŘP	Krajské ředitelství policie
MV	Ministerstvo vnitra
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
PČR	Policie České republiky
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SNB	Státní národní bezpečnost
ÚO	Územní odbor
VB	Veřejná bezpečnost

Seznam obrázků

OBR. 2. 1 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY	7
OBR. 2. 2 ORGANIZACE ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	11
OBR. 2. 3 SCHÉMA CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY	12
OBR. 2. 4 SCHÉMA ORGANIZACE VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY.....	14
OBR. 2. 5 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	15
OBR. 2. 6 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY	16
OBR. 2. 7 ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY DLE ZÁKONA Č. 36/1960 SB.	19
OBR. 2. 8 ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY DLE ZÁKONA Č. 347/1997 SB.	20
OBR. 2. 9 REGIONY SOUDRŽNOSTI NUTS II	21
OBR. 3. 1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	26
OBR. 4. 1 STARÉ ČLENĚNÍ KRAJSKÝCH SPRÁV POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	38
OBR. 4. 2 KRAJSKÁ ŘEDITELSTVÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY OD 1. LEDNA 2010.....	41

Seznam tabulek

TAB. 3. 1 SROVNÁNÍ VÝDAJŮ MINISTERSTVA VNITRA NA POLICII ČESKÉ REPUBLIKY V LETECH 2006-2009	32
TAB. 3. 2 PŘEHLED VYBRANÝCH PROJEKTŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY SPOLUFINANCOVANÝCH Z FONDŮ EVROPSKÉ UNIE A JINÝCH FOREM ZAHRANIČNÍ POMOCI V LETECH 2007-2009 (V TIS. KČ).....	34
TAB. 4. 1 NÁZVY A SÍDLA KRAJSKÝCH ŘEDITELSTVÍ POLICIE	37

Seznam grafů

GRAF 3. 1 VÝVOJ PRŮMĚRNÉHO PLATU POLICISTY V LETECH 2003 – 2009 (v Kč)	33
--	----

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne 7. 5. 2010

.....

Pavla Neumannová

Adresa trvalého pobytu:

Pavla Neumannová, Bohuslavice 56, 789 72 Dubicko

Seznam příloh

Příloha 1	Územní obvody celních ředitelství.
Příloha 2	Seznam krajů s vytvořenými okresy dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů.
Příloha 3	Seznam krajů dle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků
Příloha 4	Jednotky CZ-NUTS

Příloha 1 Územní odvody celních ředitelství

Název celního ředitelství	Sídlo	Územní obvody celních úřadů
Celní ředitelství Brno	Brno	Brno, Břeclav, Hodonín, Jihlava, Vyškov, Znojmo, Žďár nad Sázavou
Celní ředitelství České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Strakonice, Tábor
Celní ředitelství Hradec Králové	Hradec Králové	Hradec Králové, Náchod, Pardubice, Svitavy, Trutnov, Ústí nad Orlicí
Celní ředitelství Olomouc	Olomouc	Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Zlín
Celní ředitelství Ostrava	Ostrava	Frýdek-Místek, Karviná, Krnov, Mošnov, Opava, Ostrava
Celní ředitelství Plzeň	Plzeň	Domažlice, Cheb, Karlovy Vary, Plzeň, Tachov
Celní ředitelství Praha	Praha	Benešov, Kladno, Kolín, Mělník, Mladá Boleslav, Praha 1, Praha 2, Praha DI, Praha D5, Praha D8, Praha Ruzyně
Celní ředitelství Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	Česká Lípa, Děčín, Chomutov, Liberec, Most, Ústí nad Labem

Zdroj: webové stránky dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/uzemni-pusobnost-celnich-reditelstvi.aspx>

Příloha 2 Seznam krajů s vytvořenými okresy dle zákona č. 36/1960 Sb.

Kraj	Sídlo	Okresy
Středočeský	Praha	Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha východ, Praha západ, Příbram, Rakovník.
Jihočeský	České Budějovice	České Budějovice, Krumlov, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor.
Západočeský	Plzeň	Domažlice, Cheb, Karlovy Vary, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Sokolov, Tachov.
Severočeský	Ústí nad Labem	Česká Lípa, Děčín, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Liberec, Litoměřice, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem.
Východočeský	Hradec Králové	Havlíčkův Brod, Chrudim, Jičín, Náchod, Pardubice, Rychnov nad Kněžnou, Semily, Svitavy, Trutnov, Ústí nad Orlicí.
Jihomoravský	Brno	Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Zlín, Hodonín, Jihlava, Kroměříž, Prostějov, Třebíč, Uherské Hradiště, Vyškov, Znojmo, Žďár nad Sázavou.
Severomoravský	Ostrava	Bruntál, Frýdek-Místek, Jeseník, Karviná, Nový Jičín, Olomouc, Opava, Ostrava-město, Přerov, Šumperk, Vsetín.

Zdroj: Zákon č. 36/1960 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vlastní zpracování.

Příloha 3 Seznam krajů ČR s vymezením okresů dle zákona č. 347/1997 Sb.

Kraj	Sídlo	Vymezené okresy
Hlavní město Praha	Praha	Území hlavního města Prahy
Středočeský	Praha	Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ, Příbram, Rakovník.
Jihočeský	České Budějovice	České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor.
Plzeňský	Plzeň	Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov.
Karlovarský	Karlovy Vary	Cheb, Karlovy Vary, Sokolov.
Ústecký	Ústí nad Labem	Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem.
Liberecký	Liberec	Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily.
Královéhradecký	Hradec Králové	Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov.
Pardubický	Pardubice	Chrudim, Pardubice, Svitavy, Ústí nad Orlicí.
Vysočina	Jihlava	Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou.
Jihomoravský	Brno	Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo.
Olomoucký	Olomouc	Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk.
Moravskoslezský	Ostrava	Bruntál, Frýdek Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Ostrava-město.
Zlínský	Zlín	Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín.

Zdroj: Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů. Vlastní zpracování.

Příloha 4 Jednotky CZ-NUTS

NUTS I	NUTS II	NUTS III
Území	region	Kraj
Česká republika	Praha	Hlavní město Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Jihozápad	Jihočeský kraj
		Plzeňský kraj
	Severozápad	Karlovarský kraj
		Ústecký kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj
		Královéhradecký kraj
		Pardubický kraj
	Jihovýchod	Kraj Vysočina
		Jihomoravský kraj
	Střední Morava	Olomoucký kraj
		Zlínský kraj
	Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj

Zdroj: webové stránky dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/NUTS:CZ>